

Nr 67

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående bemyndigande att försälja viss kronan tillhörig fast egendom, m. m.; given Stockholms slott den 8 februari 1957.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen föreslås fortsatt tillämpning under budgetåret 1957/58 av det av riksdagen för budgetåret 1956/57 lämnade medgivandet för Kungl. Maj:t att utan riksdagens samtycke i varje särskilt fall besluta om försäljning m. m. av viss kronan eller allmänna arvsfonden tillhörig fast egendom.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 8 feb-
ruari 1957.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, HEDLUND, PERSSON, LINDELL, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, NÄSGÅRD, KLING, ELIASSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter *förslag till bemyndigande att försälja viss kronan tillhörig fast egendom, m. m.* och anför därvid följande.

I anledning av propositionen nr 67 medgav 1956 års riksdag (jordbruksutsk. utl. 12, rskr. 153), att Kungl. Maj:t finge under budgetåret 1956/57 utan riksdagens samtycke i varje särskilt fall besluta om försäljning av kronan eller allmänna arvsfonden tillhörig fast egendom, såframt taxeringsvärdet å egendomen uppginge till högst 50 000 kronor, eller, där taxeringsvärde ej vore åsatt, det vid särskild uppskattning utränta saluvärdet uppginge till högst nämnda belopp. Kungl. Maj:t ägde därvid att i huvudsaklig överensstämmelse med av föredragande departementschefen vid anmälan av propositionen angivna riktlinjer föreskriva de former och villkor, under vilka försäljningarna skulle äga rum. Där så befundes lämpligt, skulle Kungl. Maj:t ha befogenhet att åt central förvaltningsmyndighet överlämna beslutanderätten rörande försäljning av egendom, vars taxerings- eller uppskattningsvärde icke överstege 20 000 kronor, respektive åt länsstyrelse, såvitt anginge allmänna arvsfonden tillhörig fast egendom, vars taxerings- eller uppskattningsvärde icke överstege 10 000 kronor.

Vidare förklarade riksdagen, att vad sålunda medgivits rörande försäljning av kronan tillhörig fast egendom skulle gälla jämväl beträffande byte samt upplåtelse under åborätt och tomträtt av sådan egendom, ävensom beträffande avstående utan ersättning av kronomark, som kunde erfordras till järnväg eller allmän väg. Rätten att besluta om dylikt avstående finge dock av Kungl. Maj:t överlämnas till central förvaltningsmyndighet endast i avseende å obebyggt område av högst 5 hektars yta eller 3 000 kronors värde.

Genom cirkulär till statsmyndigheterna den 25 maj 1956 (nr 232) har Kungl. Maj:t till kännedom meddelat vad riksdagen sålunda beslutat.

Befogenheten att, med viss begränsning beträffande egendomens värde, åt central förvaltningsmyndighet överlämna försäljningsrätten har Kungl.

Maj:t tagit i anspråk genom försäljningsbemyndiganden för telestyrelsen, järnvägsstyrelsen, vattenfallsstyrelsen, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen samt domänstyrelsen. Genom beslut den 25 maj 1956 har Kungl. Maj:t bemyndigat nämnda myndigheter att under budgetåret 1956/57 försälja och byta under deras förvaltning stående fastigheter, vilkas taxerings- eller uppskattningsvärden icke överstege 20 000 kronor.

Vidare har Kungl. Maj:t genom beslut samma dag bemyndigat länsstyrelserna att under budgetåret 1956/57, i den mån försäljningsfrågan icke av länsstyrelse underställes Kungl. Maj:ts prövning, försälja allmänna arvsfonden tillfallen fast egendom, vars taxeringsvärde eller, där taxeringsvärde icke vore åsatt, det vid särskild uppskattning utrönta saluvärdet icke överstege 10 000 kronor.

Kungl. Maj:t har för dessa bemyndiganden meddelat samma föreskrifter rörande sättet och villkoren för försäljningarna, som gällt under närmast föregående budgetår.

På sätt vid utverkande av försäljningsbemyndigandet har förutsatts, skall riksdagen årligen erhålla en redogörelse för de försäljningar, som med stöd av bemyndigandet verkställts under närmast föregående kalenderår. I sådant syfte har upprättats sammanställningar departementsvis över de under kalenderåret 1956 försålda fastigheterna. Dessa sammanställningar torde få överlämnas till vederbörande riksdagsutskott.

Departementschefen. Det av 1956 års riksdag lämnade bemyndigandet för Kungl. Maj:t att utan riksdagens samtycke i varje särskilt fall besluta om försäljning m. m. av kronan eller allmänna arvsfonden tillhörig fast egendom avser budgetåret 1956/57. Nytt bemyndigande, gällande för nästkommande budgetår, bör nu utverkas.

I samband härmed vill jag något beröra de i tidigare propositioner omnämnda frågorna om inrättande av en central fastighetsvärderingsnämnd och om formerna för en samordning av prispolitiken vid försäljning av kronojord, jord tillhörande allmänna arvsfonden samt ecklesiastik jord med den statliga bostadspolitiken. Härvid vill jag erinra om att statsutskottet vid 1955 års riksdag under punkten 10 i sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 119 i anledning av riksdagens år 1954 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverket m. m. hemställde, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om en närmare utredning av ett av revisorerna väckt förslag om inrättande av en statens marknämnd. I anledning av vad utskottet sålunda anfört beslöt Kungl. Maj:t den 9 december 1955 på fördragning av statsrådet och chefen för försvarsdepartementet att utöka antalet ledamöter i försvarets fastighetsnämnd med bl. a. representanter för byggnadsstyrelsen och lantmäteristyrelsen. I samband därmed gavs även vidgade direktiv åt nämnden, så att denna — därest detta med hänsyn till den civila bebyggelseplaneringen skulle befinnas lämpligt — skulle äga att i samråd med vederbörande civila statliga myndigheter avgiva förslag till försäljning jämväl av annan kronan tillhörig mark än försvarets. Slutligen bestämdes att

nämnden i förekommande fall i markförsäljningsfrågor även skulle ha befogenhet att för statens räkning föra förhandlingar med kommuner m. fl. fram till principöverenskommelser, varvid också prisfrågor skulle kunna behandlas. Sedan Kungl. Maj:t bringat förenämnda beslut till riksdagens kännedom (Kungl. Maj:ts skr. 1956: 35), uttalade statsutskottet (SU 1956: 94) bl. a., att de av Kungl. Maj:t vidtagna åtgärderna inte kunde betraktas som ett definitivt ställningstagande till det av revisorerna väckta förslaget utan att de närmast åsyftade att i avvaktan på ytterligare erfarenheter få till stånd en viss försöksanordning för den hithörande verksamheten. Med denna motivering godtog utskottet tillsviðare Kungl. Maj:ts förslag. Riksdagen beslöt i överensstämmelse med vad utskottet föreslagit (rskr. 1956: 234). Under sådana förhållanden förordar jag, att den hittillsvarande ordningen för fastighetsförsäljningsärenden tillsviðare skall tillämpas, innebärande bl. a. att bostadsstyrelsens nuvarande funktion beträffande markförsäljningar bibehålles.

Under återopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att

a) medgiva, att Kungl. Maj:t må under budgetåret 1957/58 utan riksdagens samtycke i varje särskilt fall besluta om försäljning av kronan eller allmänna arvsfonden tillhörig fast egendom, såframt taxeringsvärdet å egendomen uppgår till högst 50 000 kronor, eller, där taxeringsvärde icke är åsatt, det vid särskild uppskattning utrönta saluvärdet uppgår till högst nämnda belopp, och i huvudsaklig överensstämmelse med av mig i det föregående angivna riktlinjer föreskriva de former och villkor, under vilka försäljningarna skall äga rum, med rätt för Kungl. Maj:t att, där så befinnes lämpligt, åt central förvaltningsmyndighet överlämna beslutanderätten rörande försäljning av egendom, vars taxerings- eller uppskattningsvärde icke överstiger 20 000 kronor, respektive åt länsstyrelse, såvitt angår allmänna arvsfonden tillhörig fast egendom, vars taxerings- eller uppskattningsvärde icke överstiger 10 000 kronor;

b) förklara, att vad sålunda medgivits rörande försäljning av kronan tillhörig fast egendom skall gälla jämväl beträffande byte samt upplåtelse under åborätt och tomträtt av sådan egendom, ävensom beträffande avstående utan ersättning av kronomark, som erfordras till järnväg eller allmän väg, därvid dock rätten att besluta om dylikt avstående må av Kungl. Maj:t överlämnas till central förvaltningsmyndighet endast i avseende å obebyggt område av högst 5 hektars yta eller 3 000 kronors värde;

c) uttala att, oavsett de sålunda lämnade medgivandena, i författning eller eljest i särskild ordning meddelade föreskrifter angående rätt för Kungl. Maj:t eller förvaltnings-

myndighet att försälja, byta eller under åborätt eller tomt-rätt upplåta kronan tillhörig fast egendom alltjämt skall gälla.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Lennart Skoglund